

(γράφει ο Θωμάς ΣΤ. Γκίνης)

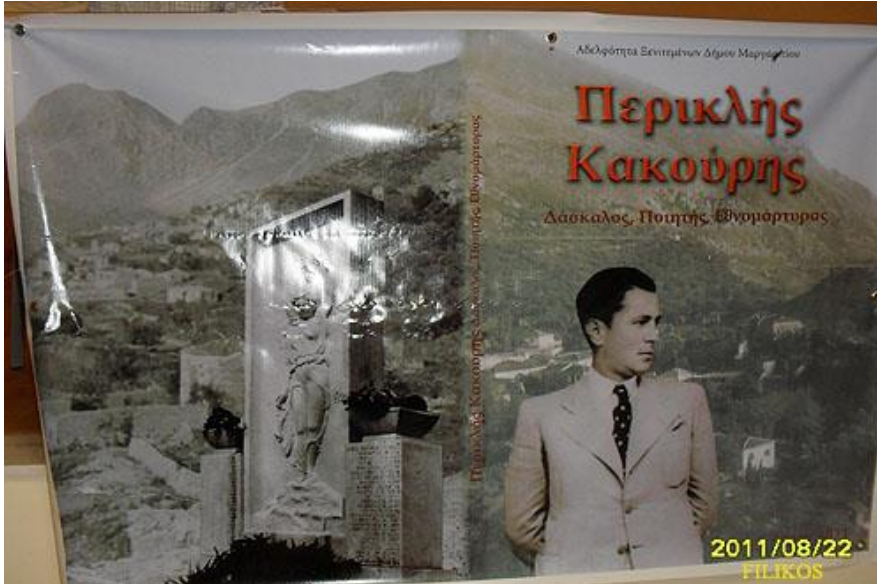
Αφιέρωμα στη Μνήμη του Περικλή Κακούρη

ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ- 22-8-2011 - ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΚΟΥΡΗΣ - 1906 - 1943

Δάσκαλος, Ποιητής, Εθνομάρτυρας.

(Στην φωτογραφία βλέπουμε το εξώφυλλο του βιβλίου για τον **εθνομάρτυρα Περικλή Κακούρη** και πίσω του φόντο από το Μαργαριτί, ενώ αριστερά το μνημείο των 49 προκρίτων που δολοφονήθηκαν από τους κατακτητές και τους Αλβανοτσάμηδες συνεργάτες τους).

(Η φωτογραφία προέρχεται από τον καθηγητή κ. Παναγιώτη Τσαμάτο).

Με αυτό τον τίτλο η Αδελφότητα Ξενιτεμένων του Δήμου Μαργαριτίου έκανε την έναρξη της παρουσίασης του βιβλίου με τα ποιήματα του **αιμίνηστου Μαργαριτιώτη Περικλή Κακούρη**. (Η προσπάθεια να συγκεντρωθούν τα ποιήματα είχε ξεκινήσει από το 1981 από τον **Βαγγέλη Μπακαγιάννη**, τότε πρόεδρο της Αδελφότητας όπου για διάφορους λόγους τότε δεν ολοκληρώθηκε). Σήμερα το Δ. Σ. της Αδελφότητας κατάφερε ξεπερνώντας όλα τα εμπόδια να εκδόσει σε βιβλίο όλα τα ποιήματα που γράφτηκαν πριν 70 χρόνια από τον λόγιο Περικλή Κακούρη.

(Από ότι μου είχε εκμυστηρευτεί ο **Αθανάσιος Κακούρης**, ξάδελφος του εθνομάρτυρα Περικλή, η καθυστέρηση της έκδοσης των ποιημάτων οφείλονταν στην άρνηση του ιστορικού Βασίλη Κραψίτη να παραδώσει τα χειρόγραφα των ποιημάτων τα οποία του τα είχε δανείσει για λίγο η σύζυγος του Περικλή. Τελικά τα χειρόγραφα κατέληξαν στο ιστορικό αρχείο της Παραμυθιάς. Με τον Αθανάσιο Κακούρη συνεργαστήκαμε για αρκετά χρόνια παλαιότερα ως μέλη του Δ.Σ. της Αδελφότητας Μαργαριτιωτών της Αθήνας στην δεκαετία 1980 έως 1990 και μου είχε εκμυστηρευτεί το παράπονο του, ότι όταν πέθανε η σύζυγος του Περικλή, ο Κραψίτης αρνούσαν να παραδώσει τα χειρόγραφα στους συγγενής του αείμνηστου Περικλή). Η παρουσίαση έγινε στο Λύκειο του Μαργαριτίου και παρευρέθηκαν αρκετοί κάτοικοι της περιοχής και όχι μόνο.

Μετά τον χαιρετισμό από τον πρόεδρο της Αδελφότητας κ. **Ηλία Κάλλη**, πήραν το λόγο, ο Δήμαρχος Ηγουμενίτσας κ. **Γεώργιος Κάτσιος**, ο κ. **Περικλής Κακούρης**, γιος του **Δημητρίου Κακούρη** και ανιψιός του αείμνηστου Περικλή, ο κ. **Χρήστος Ευαγγέλου** που επιμελήθηκε την έκδοση του βιβλίου, ο κ. **Παναγιώτης Τσαμάτος**, καθηγητής Μαθηματικής Ανάλυσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ο κ. **Γεώργιος Καψάλης** Αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (φιλόλογος), ο Φοιτητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. **Δημήτρης Θεοχάρης** που έκανε την απαγγελία του ποιήματος <<φεύγοντας για τα ξένα>>) και η νεαρή συμπατριώτισσα μας κα. **Σταυρούλα Χαρ. Καρδάνη** (εκπαιδευτικός) η οποία απήγγειλε το ποίημα <<η βρύση του χωριού>>.

Η ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα ήταν κατάμεστη από το κοινό όπου για δύο ώρες άκουσαν και χειροκρότησαν τους ομιλητές. Μετά το πέρας της όμορφης και σπουδαίας πολιτιστικής εκδήλωσης μας περίμενε μια ευχάριστη έκπληξη, ένας τεράστιος μπουφές από νοστιμότατες πίτες και μεζέδες προσφέρθηκαν στο Κοινό που τις είχαν ετοιμάσει και προσφέρει οι γυναίκες του **Πολιτιστικού Συλλόγου Παραποτάμου**.

Κατά την γνώμη μου η σπουδαία αυτή εκδήλωση ήταν η κορυφαία από κάθε άποψη, που πέτυχε και παρουσίασε μέχρι σήμερα η **Αδελφότητα Ξενιτεμένων του Δήμου Μαργαριτίου**. Τους αξίζουν τα θερμά συγχαρητήρια που απέσπασαν από όλους τους παρεβρισκόμενους και φυσικά από εμάς. Με αυτή την εξαιρετικά χρήσιμη προσφορά στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου μας, η Αδελφότητα του Δήμου Μαργαριτίου μας απέδειξε ότι μπορεί πάρα πολλά ακόμη να προσφέρει στους Δημότες πέρα από τα συνηθισμένα. Χρέος όλων μας είναι να αγκαλιάσουμε όλοι και όσο γίνετε περισσότεροι την Αδελφότητα ώστε στο μέλλον να μπορούμε να προσφέρουμε στον τόπο μας ένα καλύτερο αύριο για τα παιδιά μας.

(Στην φωτό από αριστερά ο κ. **Χρήστος Ευαγγέλου**, ο κ. **Παναγιώτης Τσαμάτος**, καθηγητής Μαθ.Αν. του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ο κ. **Γεώργιος Καψάλης** Αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και ο Πρόεδρος της Αδελφότητας **Ηλίας Κάλλης**).

(Όλες οι φωτογραφίες που ακολουθούν προέρχονται απο το αρχείο μας)

Κάτω στη φωτογραφία βλέπουμε την νεαρή συμπατριώτισσα μας και εκπαιδευτικό κα. **Σταυρούλα Χαρ. Καρδάνη** όπου με την εφράδια του λόγου που διαθέτη και την μελοδική φωνή της επιλέχθηκε να απαγγείλει ένα από τα ποιήματα του **Περικλή Κακούρη**, <<(Η βρύση του χωριού)>>, όπου και καταχιροκροτήθηκε από το κατάμεστο κοινό της αίθουσας.

Άποψη από το κοινό που παρακολούθησε την παρουσίαση του βιβλίου για τον αείμνηστο Περικλή Κακούρη.

Στην μεστή ομιλία του ο κ. **Τσαμάτος**, αναφέρθηκε στον άνθρωπο Περικλή Κακούρη και στα τραγικά γεγονότα που συνέβησαν κατά το θάνατο του Περικλή και τον προδοτικό ρόλο που έπαιξαν οι Αλβανοτσάμηδες τότε, όπου αυτοί έκαναν τον κατάλογο για τους εκτελεσθέντες Έλληνες Πατριώτες της περιοχής μας. Μας παρουσίασε επίσης στοιχεία ντοκουμέντα και σπάνιες φωτογραφίες για τον Γερμανό επικεφαλής της ομάδας ο οποίος αργότερα με την λήξη του πολέμου όχι μόνο δεν τιμωρήθηκε για τα εγκλήματα που διέπραξε στην Παραμυθιά, αλλά έγινε μετέπειτα αρχηγός της πυροσβεστικής υπηρεσίας του Μονάχου! Την υπέροχη ομιλία του κυρίου **Παναγιώτη Τσαμάτου** σας την παραθέτουμε αυτούσια στο τέλος του ρεπορτάζ.

Κάτω στην φωτογραφία, απο αριστερά ο κ. **Χρήστος Στεφ. Ευαγγέλου** με τους καθηγητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. **Παναγιώτη Τσαμάτο** και κ. **Γεώργιο Καψάλη**. (Ο καθηγητής Παναγιώτης Τσαμάτος είναι εγγονός του αείμνηστου ιερέα Ευαγγέλου Τσαμάτου, που δολοφονήθηκε μαζί με τον χωριανό μας Περικλή Κακούρη και τους **49 προκρίτους** στην Παραμυθιά).

Κάτω, άποψη από την αίθουσα με τον παλαιόμαχο **Βαγγέλη Μπακαγιάννη** (με το μπλε πουκάμισο), οποίος έχει προσφέρει πολλά στο Μαργαρίτι κατά την διάρκεια της θητείας του ως πρόεδρος της Αδελφότητας παλαιότερα. Είναι ένας από τους ιδρυτές της Αδελφότητας και φυσικά ο ιδρυτής της εφημερίδας (Νέα του Μαργαριτίου). Συνεργαστήκαμε μαζί τότε στο Δ.Σ. για δέκα χρόνια. Η συνεργασία μας για τα κοινά του Μαργαριτίου συνεχίζεται μέχρι σήμερα, παρότι πλησιάζει τα ογδόντα του χρόνια. Δεξιά του με το μπέζ κουστούμι ο οδοντίατρος **Περικλής Κακούρης** ο νεότερος.

Στο βήμα ο Αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. **Γεώργιος Καψάλης**, και δίπλα ο κ. **Ηλίας Κάλλης**, πρόεδρος της Αδελφότητας Ξενιτεμένων του Δήμου Μαργαριτίου <<Ο Άγιος Βασίλειος>>.

Άποψη από τους παριστάμενους και φυσικά και οι εκπαιδευτικοί της περιοχής μας κ.

Χαράλαμπος Καρδάνης, κ. Βασίλης Δόσης, και κ. Χαρίσης Δώδας. Την όμορφη εκδήλωση τίμησαν επίσης με την παρουσία τους και πάρα πολλοί κάτοικοι των γύρω χωριών της περιοχής μας, μεταξύ αυτών και ο παλιός μου φίλος ο κ. **Αθανάσιος Τσάνης**, ένας ακούραστος εργάτης για τα **Ηπειρωτικά Κοινά** από την μακρινή Αυστραλία.

Ένα ποίημα (αριστούργημα), που γράφτηκε από τον **Περικλή Κακούρη** το 1926, αντικατροπτίζοντας ένα Μαργαριτιώτικο σπίτι της εποχής αυτής.

ΒΡΑΔΥ ΣΤΟ ΦΤΩΧΙΚΟ

Το σπίτι χαμηλό, στρωτό με χώμα
κι η στέγη του παλιά και καπνισμένη.
Στο τζάκι πλάι ένα αχυρένιο στρώμα
για να ξαπλώνετ, η γριά η ζαρωμένη.

Φτασμένος τώρα ο πατέρας λασπωμένος
ολημερίς στου μήλου το βαθύ χαντάκι
αμίλητος θλιφτός και κουρασμένος.
Αποκοιμάται στην κούνια το μικρό παιδάκι.

Κι η μάνα τρίβει δυό κρεμμύδια χολιασμενα
με λίγο λάδι να γελάσουνε την πείνα.
κι όξω στο φεγγαρόφως, στο βιβλίο σκυμμένη,
γράφει το μάθημά της η Χριστίνα.

Τρεμόφωτο ένα αστέρι κάθε βράδυ
κυλάει μέσα απ, τη στέγη να φωτάει
του φτωχικού σπιτιού τ, ολόπηχτο σκοτάδι
λες κι απ, το μάτι του θεού λαμποκοπάει.

Κι αποκοιμάει τα φτωχικά όνειρα μας
ζωή και γειά Θεέ μου, στα παιδιά μας.

Μνήμη Περικλή Κακούρη

Τα γεγονότα που οδήγησαν στο θάνατο του Περικλή Κακούρη και των
συντρόφων του, 49 Προκρίτων της Παραμυθιάς, την 29-9-1943

Ομιλία του **Παναγιώτη Χρ. Τσαμάτου**
Καθηγητή της Μαθηματικής Ανάλυσης
του Τμήματος Μαθηματικών
του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Μαργαρίτι Θεσπρωτίας, 22-8-2011

Θέλω να συγχαρώ την Αδελφότητα των Ξενιτεμένων Μαργαριτιωτών για τη διοργάνωση της σημερινής εκδήλωσης. Μια εκδήλωση με περιεχόμενο πολύ διαφορετικό από τα συνηθισμένα στις καλοκαιρινές δραστηριότητες πολιτιστικών συλλόγων της ελληνικής επαρχίας. Ακόμη, θέλω να τους ευχαριστήσω για την πρόσκλησή τους να είμαι ένας από τους ομιλητές.

Στην πρόσκληση της εκδήλωσης, καθώς και στο εξώφυλλο του βιβλίου, ο Περικλής Κακούρης χαρακτηρίζεται ως «εθνομάρτυρας». Με αφορμή αυτόν τον δίκαιο χαρακτηρισμό, θεωρώ ότι θα ήταν ουσιαστική συνεισφορά στη μνήμη του να αναφερθώ στα γεγονότα που οδήγησαν στον πρόωρο και βίαιο θάνατο του Περικλή Κακούρη και των υπολοίπων 48 προκρίτων της Παραμυθιάς την 29η Σεπτεμβρίου 1943.

Η αλήθεια είναι ότι, όταν ο κ. Κάλλης μου τηλεφώνησε να μου προτείνει να είμαι σήμερα ομιλητής, επιφυλάχτηκα να του απαντήσω, γιατί έχω μιλήσει και άλλες φορές για το θέμα αυτό. Παρόλα αυτά, αποδέχτηκα την πρόσκληση για δύο κυρίως λόγους. Ο πρώτος είναι ότι αν ζούσε η μητέρα μου είμαι σίγουρος ότι θα χαιρόταν για την παρουσία μου σήμερα εδώ. Αυτό, γιατί για ένα σύντομο διάστημα ο Περικλής ο Κακούρης ήταν δάσκαλός της. Ο άλλος λόγος, ο σημαντικότερος, είναι

ότι όσες φορές κι αν σκύψω πάνω στα γεγονότα που συντάραξαν τον Σεπτέμβρη του 43 την Παραμυθιά και ολόκληρη τη Θεσπρωτία, ανακαλύπτω καινούργιες πτυχές αυτής της ιστορίας. Η εκτέλεση των 49 δεν ήταν μια συνηθισμένη πράξη αντιποίνων των στρατευμάτων κατοχής. Όσο και αν αυτό ηχεί υπερβολικό, ήταν μια «grona generale» για εθνοκάθαρση στην περιοχή σε βάρος του χριστιανικού πληθυσμού. Μια προσπάθεια εθνοκάθαρσης, που την επεδίωξε συστηματικά ή μια συνιστώσα των γεγονότων, που ήταν η μουσουλμανική μειονότητα της περιοχής, οι γνωστοί σήμερα ως Τσάμηδες ή ακριβέστερα οι Αλβανοτσάμηδες.

Θα ξεκινήσω από τις πρώτες μέρες της επίθεσης της Ιταλίας, στις 28-10-1940, όταν οι Ιταλοί διέσπασαν την ελληνική άμυνα στον Καλαμά, με αποτέλεσμα την διείσδυσή τους στη Θεσπρωτία, για λίγες μέρες και σε βάθος αρκετών χιλιομέτρων. Σ' αυτή την εισβολή σώμα Αλβανών ατάκτων, συνεπικουρούμενο από Αλβανοτσάμηδες της περιοχής μας, με επικεφαλής τον διαβόητο Νουρή Ντίνο, ακολουθούσε τις μέρες αυτές τον ιταλικό στρατό βιαιοπραγώντας σε βάρος του χριστιανικού πληθυσμού. Ταυτόχρονα, οι προεστοί των Αλβανοτσάμηδων υποδέχονταν στις πόλεις και τα χωριά της Θεσπρωτίας τον ιταλικό στρατό με τιμές απελευθερωτικού στρατού. Σ' αυτό το σημείο, να αναφέρω ότι η αναφορά της υποδιοίκησης Χωροφυλακής Μαργαριτίου προς την Γενική Διοίκηση Ηπείρου στα Ιωάννινα με ημερομηνία 5 Οκτωβρίου 1945, υπογεγραμμένη από τον Ανθυπομοίραρχο Πισογιαννάκη, που υπηρετούσε τότε στο Μαργαρίτι, είναι πολύ διαφωτιστική για τα γεγονότα των ημερών εκείνων, αλλά και όλης της περιόδου της Κατοχής, ιδιαίτερα εδώ, στην περιοχή σας. Παρεμπιπτόντως, τα έργα και οι ημέρες του διαβόητου Γιασίν Σαντίκ στο Μαργαρίτι και την γύρω περιοχή έχουν ξεχωριστό ενδιαφέρον.

Όμως, το πανηγύρι για τους Ιταλούς και τους Αλβανοτσάμηδες κράτησε λίγο. Σε λίγες μέρες, και μετά την αδυναμία των Ιταλών να διασπάσουν την κύρια γραμμή άμυνας του ελληνικού στρατού στο Καλπάκι, ο ιταλικός στρατός υποχώρησε ξανά στα σύνορα της Αλβανίας (14-11-1940). Πολλοί από τους Έλληνες που είχαν εγκαταλείψει τα σπίτια τους κατά την ιταλική εισβολή, επιστρέφοντας

βρήκαν τις περιουσίες τους λεηλατημένες. Με αφορμή αυτά τα γεγονότα και για να διασφαλίσει τα νώτα του στρατού μας, η Ελληνική κυβέρνηση εκτόπισε μεγάλο αριθμό Αλβανοτσάμηδων στην ενδοχώρα της ελληνικής επικράτειας. Όμως, με την γερμανική επίθεση τον Απρίλιο του 1941 και την συνθηκολόγηση που ακολούθησε, οι Ιταλοί, αν και ηττημένοι του πολέμου, ξαναμπαίνουν κατακτητές και τροπαιούχοι στη Θεσπρωτία. Την ίδια στιγμή, επιστρέφουν με ρεβανσιστικές διαθέσεις οι εκτοπισμένοι Αλβανοτσάμηδες. Το έδαφος για την υλοποίηση των αλυτρωτικών επιδιώξεων της μειονότητας είναι πια πρόσφορο και ο δρόμος ανοιχτός. Το μίσος που υπέβασκε μεταξύ των δύο κοινοτήτων στη Θεσπρωτία, αρχίζει και μετουσιώνεται πλέον σε πρακτικές βίας, που σε λίγο καιρό θα γίνουν ωμές και απροκάλυπτες.

Με απασχόλησε πολλές φορές το ερώτημα, ποιες ήταν οι αιτίες που τροφοδότησαν το μίσος και υπέσκαψαν την ειρηνική συνύπαρξη των δύο κοινοτήτων στη Θεσπρωτία σε τέτοιο βαθμό, ώστε να οδηγηθεί η κατάσταση σε εγκλήματα της μιας πλευράς σε βάρος της

άλλης και, εν τέλει, σε ανοιχτό πόλεμο μεταξύ τους. Γιατί, όπως αναφέρω στο βιβλίο μου «Εν Παραμυθία τη 29-9-1943»,

...ετούτη η συμφορά δε μοιάζει με τις άλλες του πολέμου.

Δεν ήτανε το χέρι το τυφλό της βίας της απρόσωπης,

που σ' ένα μπλόκο μάζεψε αδιάκριτα ψυχές.

Ούτε τ' ανθρωποβόρο δάχτυλο δωσίλογου,

κρυμμένου πίσω απ' άνανδρη κουκούλα.

Ήταν ο γείτονας, που έφτασε μεσάνυχτα

την πόρτα να χτυπήσει αρματωμένος,

με φυσεκλίκια δανεικά.

Ήταν ο γείτονας με τον καταχτητή παρέα.

Ήταν ο γείτονας, που, Πασχαλιά και Μπαϊράμι,

μοιράζονταν ως χτες μαζί τους τη χαρά του.

Πως κατρακύλησαν τα πράγματα ως εκεί;

4

Πως μαζευτήκαν οι μικρές νεροσυρμές

κι έγιν' η έχθρα πέλαγος ανταριασμένο;

Για να ερμηνεύσει κανείς το πώς εξωθήθηκαν τα πράγματα στην ανοιχτή σύμπραξη των Αλβανοτσάμηδων με τις δυνάμεις κατοχής και στο να πρωτοστατήσουν, Έλληνες πολίτες εναντίον συμπολιτών τους, σε αναρίθμητες πράξεις βίας σ' όλη τη διάρκεια της κατοχής, πρέπει ίσως να πάει αρκετά πίσω, για να μελετήσει τη γένεση και της πορείας στο χρόνο της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θεσπρωτία και στην Ήπειρο γενικότερα. Κάτι τέτοιο ξεφεύγει από τα πλαίσια της σημερινής ομιλίας. Γι' αυτό και θα αναφερθώ, επιγραμματικά και μόνο, σε σχετικά πρόσφατα γεγονότα, από την απελευθέρωση της Ηπείρου το 1913 και μετά.

Μετά την απελευθέρωση της Ηπείρου, το 1913, η εθνολογικά αδιάφορη μουσουλμανική μειονότητα της περιοχής συνέχισε να συμβιώνει με τους χριστιανούς χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Σ' αυτό συνετέλεσε και το ότι η μετάβαση από την Οθωμανική εξουσία στο Ελληνικό κράτος έγινε σ' όλη την Ήπειρο ομαλά και χωρίς να σημειωθούν επεισόδια ή ρεβανσισμοί σε βάρος των μουσουλμάνων. Όμως, με την σχεδόν ταυτόχρονη ανακήρυξη της ανεξάρτητης Αλβανίας το 1912, ντόπιοι παράγοντες της μειονότητας άρχισαν να επενδύουν συστηματικά σε φιλοδοξίες και συμφέροντα. Σ' αυτό συνέβαλε αποφασιστικά η πολιτική της Αυστρίας και, κυρίως, της Ιταλίας, που πρωτοστάτησαν στη δημιουργία της Αλβανίας και προσδοκούσαν στρατηγικά και οικονομικά οφέλη από το νέο κράτος. Περισσότερο από όλους η Ιταλία είχε ανέκαθεν βλέψεις και συμφέροντα στα ανατολικά παράλια της Αδριατικής. Με την άνοδο του φασισμού στην Ιταλία, οι σοβινιστικοί κύκλοι της Ρώμης εκδήλωσαν απροκάλυπτα και ωμά τις βλέψεις τους για τις απέναντι ακτές. Η μετατροπή της Αλβανίας σε προτεκτοράτο (1939) ήταν ο πρώτος και εύκολος στόχος. Η επέκταση του προτεκτοράτου, και ταυτόχρονα της επιρροής τους προς το νότιο, ήταν ο επόμενος στόχος.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε εδώ ότι η ανθρωπογεωγραφία του κράτους της Αλβανίας, όπως αυτό δημιουργήθηκε, είναι ενδεικτική του ενδιαφέροντος της Ιταλίας που πρωτοστάτησε σ' αυτό, προκειμένου να ελέγξει τα στενά του Οτράντο.

5

Ενώ άφησε εκτός Αλβανίας περιοχές με συμπαγείς αλβανικούς πληθυσμούς στα βόρεια της χώρας, περιέλαβε σ' αυτή την Βόρειο Ήπειρο και προσπάθησε, στη συνέχεια, να περιλάβει και τη Θεσπρωτία, περιοχές με συμπαγείς ελληνικούς πληθυσμούς.

Αξίζει, επίσης, στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ότι από την ανάρρηση στη εξουσία του Μουσολίνι το 1922, το ενδιαφέρον της Ιταλίας για τις απέναντι ακτές της Αδριατικής χαρακτηρίζεται από απροκάλυπτες διπλωματικές, και όχι μόνο, παρεμβάσεις σε βάρος της Ελλάδας και υπέρ της μουσουλμανικής μειονότητας της Θεσπρωτίας. Η Ιταλία συνέβαλε με αποτελεσματικό τρόπο, εκμεταλλεόμενη και την αβελτηρία της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, στην εξαίρεση της μουσουλμανικής μειονότητας από την (προβλεπόμενη από τη συνθήκη της Λωζάννης του 1923) ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας και το χαρακτηρισμό της ως αλβανικής. Αυτό ήταν ένα τεράστιο σφάλμα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής επί Παγκάλου, που έμελε να πληρωθεί ακριβά. Παράλληλα, η Ιταλία μεγιστοποιούσε και προωθούσε, με τη βοήθεια των εθνικιστικών κύκλων των Τιράνων, όλα τα παράπονα και τις απαιτήσεις των μουσουλμάνων προς την ελληνική κυβέρνηση και τους διεθνείς οργανισμούς. Αυτό γινόταν μεθοδικά και συστηματικά όλο το διάστημα του μεσοπολέμου και με αυξανόμενη ένταση καθώς πλησίαζε η ώρα της επίθεσης του 1940.

Η αλληλογραφία του Ιταλού διοικητή της Αλβανίας Γιακομόνι με το Υπουργείο Εξωτερικών της Ιταλίας τις παραμονές της ιταλικής επίθεσης της 28ης Οκτωβρίου του 1940, είναι εξαιρετικά διαφωτιστική για τη πλούσια δράση αλβανών πρακτόρων εκατέρωθεν της ελληνοαλβανικής μεθορίου και την προετοιμασία των Αλβανοτσάμηδων για τα γεγονότα που προγραμματίζε η Ιταλία σε βάρος της Ελλάδας. Αλβανοί και Αλβανοτσάμηδες πράκτορες, με κορυφαίο τον Νεμπίλ Ντίνο, δρούσαν ανεξέλεγκτοι, με τις πλάτες της Ιταλίας, σ' ολόκληρη την Ήπειρο, ιδιαίτερα τις παραμονές της ιταλικής επίθεσης του 1940.

Με την ιταλική κατοχή στην Ήπειρο η αντίληψη περί αλβανικής μειονότητας στη βορειοδυτική Ελλάδα, άρχισε πλέον ανοιχτά και απροκάλυπτα να

6

μορφοποιείται πολιτικά και θεσμικά. Τα γεγονότα που σηματοδοτούν αυτήν την πορεία είναι, επιγραμματικά, τα ακόλουθα:

Τον Ιούνιο του 1941 ιδρύεται το Αλβανικό Φασιστικό Κόμμα της Θεσπρωτίας και η Αλβανική Φασιστική Νεολαία, με έδρα την Παραμυθιά. Ταυτόχρονα, αντικαθίστανται οι χριστιανοί δημοτικοί και κοινοτικοί άρχοντες με μουσουλμάνους σ' όλες τις πόλεις και τα χωριά με μικτό πληθυσμό.

Τον ίδιο μήνα θεσμοθετείται από τις ιταλικές αρχές θέση «Υπατου Αρμοστή της Θεσπρωτίας». Στη θέση διορίζεται ο υπουργός Εξωτερικών της Αλβανίας, αλλά ουσιαστικά, τα καθήκοντά του ασκούνται από τους αδελφούς Ντίνο. Μοιραίοι άνθρωποι της μειονότητας οι αδελφοί Νουρή και Μαζάρ Ντίνο και ο ανεψιός τους Ρετζέπ αλλά και άλλοι,

κατώτεροι στην ιεραρχία, αλλά εξίσου ωμοί, όπως ο Γιασίν Σαντίκ στην περιοχή Μαργαριτίου.

Τον Φεβρουάριο το 1942 δολοφονείται στην Ηγουμενίτσα από Τσάμηδες ο Νομάρχης Θεσπρωτίας Γεώργιος Βασιλάκος, χωρίς ποτέ να αποκαλυφθούν και να τιμωρηθούν οι ένοχοι. Ταυτόχρονα, το κλίμα τρόμου που κυριαρχεί έχει ως αποτέλεσμα την απογύμνωση των δημοσίων υπηρεσιών. Οι Αλβανοτσάμηδες σπεύδουν να καλύψουν το κενό με τη δημιουργία της διαβόητης KSILIA (Εθνικό Αλβανικό Συμβούλιο) τον Ιούλιο του 1942. Είναι το πρώτο σοβαρό βήμα των Τσάμηδων για την επιδιωκόμενη αυτονόμηση της Θεσπρωτίας. Ταυτόχρονα, συγκροτούν και αστυνομικό σώμα με το όνομα «Τζανταμερία».

Όλα τα παραπάνω, και χωρίς τα εγκλήματα που ακολούθησαν κατά τη διάρκεια της κατοχής, συνιστούν κορυφαίες πράξεις δωσιλογισμού.

Έχοντας πια στα χέρια τους και τυπικά τις εξουσίες αυτές και σε αγαστή συνεργασία με τους κατακτητές, οι Τσάμηδες εγκαθιστούν στη Θεσπρωτία άγρια τρομοκρατία, η οποία δεν άργησε να φέρει την αναμενόμενη αντίδραση. Οι πρώτες ανταρτικές ομάδες εμφανίζονται και αρχίζουν τη δράση τους στην περιοχή μας στις αρχές του 1943. Οι Τσάμηδες συμμετέχουν με ένοπλες ομάδες, ως δυνάμεις κατοχής και αυτοί στο πλευρό των Ιταλών και των Γερμανών αργότερα, εναντίον των ανταρτών.

7

Τις αρχές του καλοκαιριού του 1943 το σκηνικό στην Ήπειρο αλλάζει δραματικά. Μεταφέρεται από το ρωσικό μέτωπο και εγκαθίσταται στην Ήπειρο η 1η Γερμανική Μεραρχία Ορεινών Καταδρομών, η αποκαλούμενη και «Εντελβάϊς», βασική μονάδα του 22ου Ορεινού Σώματος Στρατού, με έδρα τα Ιωάννινα, του οποίου επικεφαλής είναι ο διαβόητος στρατηγός Hubert Lanz, ένας από τους κορυφαίους αξιωματικούς του ναζιστικού πανθέου. Η μεραρχία αυτή είναι μια από τις επίλεκτες μονάδες του Γερμανικού στρατού, με μεγάλη πολεμική εμπειρία και, εκτός από τον διοικητή της, στελεχώνεται με αξιωματικούς που, ορισμένοι από αυτούς, αποτελούν το καύχημα της Ναζιστικής Γερμανίας. Είναι η μεραρχία που ευθύνεται όχι μόνο για το έγκλημα της Παραμυθιάς, αλλά και για τα εγκλήματα του Κομμένου, της Μουσιωτίτσας και των Λυγκιάδων, όσον αφορά ελληνικούς πληθυσμούς, αλλά και για την εξόντωση χιλιάδων Ιταλών στρατιωτών μετά τη συνθηκολόγηση της Ιταλίας, με αποκορύφωμα τη σφαγή της Ιταλικής Μεραρχίας Άκουι στην Κεφαλονιά τον Σεπτέμβριο του 43. Την ευθύνη της περιοχής της Παραμυθιάς, αναλαμβάνει το 99ο Σύνταγμα της μεραρχίας αυτής, με επικεφαλής τον συνταγματάρχη Josef Remold.

Αυτή η «προνομακή» μεταχείριση της Ηπείρου υπαγορεύτηκε από δύο λόγους. Ο πρώτος ήταν ότι η Γερμανοί έπρεπε να καλύψουν το κενό στην Ήπειρο και τα Ιόνια νησιά μετά την συνθηκολόγηση της Ιταλίας. Ο δεύτερος λόγος ήταν αντιμετώπιση της φημολογούμενης απόβασης των συμμάχων στις ακτές της Ηπείρου και, στα πλαίσια αυτού του σχεδιασμού, η εξόντωση των ανταρτικών ομάδων της περιοχής.

Με την δικαιολογία ότι τα χωριά του κάμπου της Παραμυθιάς τροφοδοτούν τις ελληνικές ανταρτικές ομάδες της περιοχής του Σουλίου, το καλοκαίρι του 43 γερμανικές και ιταλικές δυνάμεις επικουρούμενες από ένοπλα μουσουλμανικά τμήματα και ατάκτους, οργανώνουν

και πραγματοποιούν μια πρωτοφανή καταστροφή, πραγματική δήωση, των χωριών του κάμπου της Παραμυθιάς και του Φαναρίου. Τα φονικά, οι βιασμοί, οι αγριότητες και οι λεηλασίες σε βάρος του ελληνικού πληθυσμού των χωριών αυτών εκείνο το καλοκαίρι, είναι μια ζοφερή

8

πτυχή της ιστορίας της περιοχής. Η επιχείρηση «Αύγουστος 1943» στα χωριά του κάμπου της Παραμυθιάς και του Φαναρίου είναι ένα ιστορικό γεγονός που, δυστυχώς, δεν έχει αναδειχτεί. Οι νεκροί και τα θύματα αυτού του εγκλήματος περιμένουν, μέχρι και σήμερα, τη δικαίωσή τους.

Οι Γερμανοί, λόγω της επικείμενης κατάρρευσης της Ιταλίας, σκληραίνουν τη στάση τους στις κατεχόμενες περιοχές. Οι Τσάμηδες σπεύδουν να επωφεληθούν. Οι γερμανικές δυνάμεις κατοχής, πιο συστηματικές από τις ιταλικές, εξοπλίζουν ολόκληρο σχεδόν τον μουσουλμανικό πληθυσμό από 15 ετών και πάνω, και σχηματίζουν νέα ένοπλα τμήματα υπό την ηγεσία των Μαζάρ και Νουρή Ντίνο. Οι μουσουλμάνοι των ομάδων αυτών, φορούσαν στρατιωτικές στολές, ιταλικές ή γερμανικές.

Τον Δεκαπενταύγουστο αυτού του μαύρου καλοκαιριού, συλλαμβάνονται από μικτά αποσπάσματα Γερμανών και Τσάμηδων 35 χριστιανοί πολίτες της Παραμυθιάς, και μεταφέρονται στα Γιάννενα. Η κατηγορία πρόχειρη και εύκολη: «συνεργασία με τους αντάρτες». Η εκτέλεσή τους αποσοβείται την τελευταία στιγμή, λόγω διαφωνίας των Ιταλικών αρχών, που αγνοήθηκαν στην όλη επιχείρηση.

Μετά τη συνθηκολόγηση όμως των Ιταλών, στις 8 Σεπτεμβρίου του 43, η συνεργασία των Τσάμηδων και των Γερμανών δεν είχε πια εμπόδια και αναστολές. Ήταν φανερό ότι ο κλοιός έσφιγγε πλέον αφόρητα γύρω από την Παραμυθιά και η αφορμή για το ανοσιούργημα, που απέτυχε να υλοποιηθεί τον Δεκαπενταύγουστο, δεν άργησε να δοθεί. Μια συμπλοκή με τους αντάρτες στη Σκάλα, μια οχυρή τοποθεσία λίγα χιλιόμετρα έξω από την πόλη, και η απώλεια έξι Γερμανών στρατιωτών, σήμανε την αρχή του τέλους της αγωνίας της μικρής πολιτείας. Η νέα λίστα για τον απορροφισμό της πόλης συντάχτηκε ταχύτατα από τους πρωτεργάτες του διχασμού και της μισαλλοδοξίας Μαζάρ και Νουρή Ντίνο. Τα μεσάνυχτα της 27ης Σεπτεμβρίου του 43, μικτά αποσπάσματα Γερμανών και Τσάμηδων συνέλαβαν πενήντα δύο πολίτες της Παραμυθιάς. Οι συλληφθέντες οδηγήθηκαν στα υπόγεια του δημοτικού σχολείου, όπου και κρατήθηκαν τριάντα ώρες. Τριάντα ώρες

9

φρικτής αγωνίας και για τους ίδιους και για ολόκληρη τη μικρή πόλη. Κατά τη διάρκεια της κράτησής τους, τους ανακοινώθηκε η απόφαση των αρχών κατοχής για την εκτέλεσή τους. Όπως εξιστόρησαν αργότερα τρεις από τους κρατούμενους που απελευθερώθηκαν την τελευταία στιγμή, οι τελευταίες τραγικές ώρες κύλησαν σε ένα κλίμα απόλυτης συναδέρφωσης και αξιοπρέπειας μπροστά στο θάνατο. Ο Παπαβαγγέλης ο Τσαμάτος, λίγο πριν την έξοδό τους προς τον τόπο της εκτέλεσης, έψαλλε, για τον εαυτό του και όλους τους συγκατατούμενούς του, τη νεκρώσιμη ακολουθία.

Χαράματα της 29ης Σεπτεμβρίου πάνοπλη κουστωδία Γερμανών και Τσάμηδων οδήγησε τους πενήντα δύο λίγο έξω από την πόλη. Από την προηγούμενη μέρα, όμηροι από τα

χωριά του κάμπου της Παραμυθιάς, είχαν ανοίξει στο σημείο εκείνο δύο μεγάλους ομαδικούς τάφους. Λίγο πριν την εκτέλεση, ο επικεφαλής του αποσπάσματος Γερμανός αξιωματικός απελευθέρωσε την τελευταία στιγμή τρεις από τους κρατούμενους, γιατί έκρινε ότι θα του ήταν χρήσιμοι για κάποιες ξυλουργικές εργασίες στα γραφεία της Γερμανικής Διοίκησης. Και έμειναν σαράντα εννιά. Στον αριθμό αυτό φαίνεται ότι συνυπολογίστηκαν οι έντεκα πολίτες της επαρχίας Παραμυθιάς που είχαν εκτελεστεί λίγες μέρες πριν στη αυλή του Δημοτικού Σχολείου και σε άλλα σημεία της πόλης. Όλοι μαζί εξήντα. Για να λυθεί σωστά η εξίσωση της ντροπής. Ένας νεκρός πάνοπλος γερμανός στρατιώτης «ίσον» δέκα πολίτες αθώοι, άοπλοι και ανυποψίαστοι. Στην εκτέλεση που ακολούθησε, πήρε ενεργό μέρος ένοπλο τμήμα Αλβανοτσάμηδων, που πλαισίωνε τους Γερμανούς.

Η εκτέλεση των 49 σήμανε την αρχή της αντίστροφης μέτρησης για τους αρχιτέκτονες του μίσους και του διχασμού στη Θεσπρωτία. Αμετανόητοι και εγκλωβισμένοι στον ματωμένο και αδιέξοδο δρόμο τους, οι Αλβανοτσάμηδες ακολούθησαν το στρατό κατοχής πολεμώντας μαζί τους μέχρι την τελευταία μέρα της παραμονής τους στην περιοχή μας. Είναι μάλιστα ιδιαίτερα θλιβερό ότι μέχρι την τελευταία στιγμή και ενώ ήταν φανερό η κατάρρευση της Ναζιστικής Γερμανίας, παρέμεναν συμμαχητές των Ναζί εναντίον των Ελλήνων και επιχειρούσαν να διαπραγματευθούν την παραμονή τους στον ελληνικό χώρο, μέσα

10

από διάφορα σενάρια αυτονομίας της περιοχής, με συμμετοχή τους στη ηγεσία του μορφώματος που επεδίωκαν να δημιουργήσουν. Τελικά υποχώρησαν μαζί με τους Γερμανούς μέσα στην Αλβανία ακολουθούμενοι από το σύνολο σχεδόν της μειονότητας. Ο Μαζάρ Ντίνο εκτελέστηκε από Αλβανούς παρτιζάνους ως συνεργάτης των Γερμανών.

Δεν είναι ιστορικά εξακριβωμένο ποιος υπέγραψε την διαταγή εκτέλεσης των 49. Ούτε είναι εξακριβωμένο, μέχρι στιγμής, το όνομα του φρούραρχου της Παραμυθιάς τις ημέρες εκείνες. Σύμφωνα με πολύ πρόσφατη έρευνα, είναι γνωστό μόνο το όνομα του διοικητή του λόχου, από τον οποίο συγκροτήθηκε το εκτελεστικό απόσπασμα. Πρόκειται για τον λοχαγό Alfred Hindelang. Το βέβαιο είναι ότι διοικητής του 99ου Συντάγματος της 1ης Μεραρχίας Ορεινών Καταδρομών και στο οποίο υπαγόταν οι μονάδες κατοχής της Παραμυθιάς, ήταν ο συνταγματάρχης Josef Remold. Ο στρατηγός Lanz είναι ο μόνος, από τη γερμανική πλευρά, που τιμωρήθηκε για το έγκλημα της Παραμυθιάς. Και αυτό, στη δίκη της Νυρεμβέργης και στο πλαίσιο της συνολικής του καταδίκης για όλα τα εγκλήματα της 1ης Ορεινής Μεραρχίας Καταδρομών της οποίας ηγείτο. Κανένας άλλος αξιωματικός της μεραρχίας αυτής δεν καταδείχθηκε ως υπεύθυνος για το έγκλημα της Παραμυθιάς. Μια απόπειρα δικαστικής διερεύνησης των γεγονότων αυτών, που έγινε το 1963, μετά από μήνυση ενός Γερμανού εκπαιδευτικού, πρώην στρατιώτη της 63ης Μοίρας Ελαφρού Πυροβολικού (η οποία εκείνη την εποχή έδρευε στην Παραμυθιά και συμμετείχε στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις της γύρω περιοχής), εναντίον συγκεκριμένων αξιωματικών του, κατέληξε στο αρχείο χωρίς αποτέλεσμα.

Κυρίες και κύριοι,

μελετώντας προσεκτικά τη λίστα των 49 προκρίτων της Παραμυθιάς, βγάζει εύκολα κανείς το συμπέρασμα ότι αυτή συντάχτηκε με δολιότητα και στυγνό υπολογισμό. Η εκτέλεση των ανθρώπων αυτών στέρησε την Παραμυθιά και κατ' επέκταση τη Θεσπρωτία (ας μη ξεχνούμε ότι τότε δεν υπήρχε ουσιαστικά η Ηγουμενίτσα), από ό,τι πιο εκλεκτό, παραγωγικό και εν τέλει επικίνδυνο για τα σχέδια των Τσάμηδων, είχε η τοπική κοινωνία. Ο αρχιερατικός επίτροπος της Μητρόπολης Παραμυθιάς, ο

11

Παπαβαγγέλης ο Τσαμάτος, πρώην πρόεδροι της κοινότητας Παραμυθιάς, ο διευθυντής της ΑΤΕ, έμποροι, επαγγελματίες, υπάλληλοι, όλοι παρόντες. Παρούσα και η εκπαιδευτική κοινότητα του τόπου, που πλήρωσε ακριβό τίμημα σ' αυτό το προσκλητήριο. Ο γυμνασιάρχης Κων/νος Σιωμόπουλος, ο καθηγητής του Γυμνασίου της Παραμυθιάς Νίκος Γιαννάκης, τρεις δάσκαλοι, ο Περικλής Κακούρης, ο Κων/νος Κατσούλης και ο Ιωάννης Μπαζάκος και ένας συνταξιούχος εκπαιδευτικός, ο Απόστολος Χρυσόχου. Μαζί τους, τραγικές παρουσίες, δυο δεκαεξάχρονοι μαθητές, ο Σπύρος ο Μπάρμπας και ο Γιώργος ο Σωτηρίου, που οδηγήθηκαν στο απόσπασμα μαζί με τους πατεράδες τους και τους δασκάλους τους.

Σήμερα οι δυτικές κοινωνίες διανύουν μια κρίσιμη καμπή της ιστορίας τους. Για πρώτη φορά η πολιτική, αντί να προηγείται, παρακολουθεί ασθμαίνουσα και από απόσταση τις οικονομικές εξελίξεις. Ακόμη και οι πιο σκληροί θεωρητικοί της παγκοσμιοποίησης, παρακολουθούν αμήχανοι και προβληματισμένοι την αυτοτροφοδοτούμενη και, εν πολλοίς, ανεξέλεγκτη δυναμική του φαινομένου, που οι ίδιοι εξέθρεψαν. Έχω τη γνώμη ότι, όταν αποκατασταθεί η ισορροπία μεταξύ των αγορών και της πολιτικής, οι πολιτικοί θα βρεθούν μπροστά στην επιτακτική ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων για την κοινωνική συνοχή των κοινωνιών τους, που στο όνομα της ελεύθερης αγοράς και της παγκοσμιοποίησης, σε σύντομο χρονικό διάστημα έγιναν ή τείνουν να γίνουν πολυπολιτισμικές. Γιατί η μίξη των κοινωνιών, που επιχειρείται σχεδόν αποκλειστικά με οικονομικούς όρους, χωρίς πρόνοια κοινωνικής συνοχής και σε συνθήκες οικονομικής δυσπραγίας, δημιουργεί ένα επισφαλές και εύφλεκτο υλικό. Με τις σκέψεις αυτές, είναι βέβαιο ότι η γνώση ιστορικών γεγονότων, όπως αυτά της πρόσφατης ιστορίας της Θεσπρωτίας, είναι εξαιρετικά χρήσιμη. Η Θεσπρωτία, πριν από τον πόλεμο, ήταν ένα τυπικό δείγμα πολυπολιτισμικής κοινωνίας. Μιας κοινωνίας, που αριθμούσε αιώνες ζωής. Κι όμως, άρκεσαν λίγα χρόνια διχαστικής προπαγάνδας για να τιναχτεί αυτή η συμβίωση στον αέρα. Έτσι, το καλύτερο μνημόσυνο για τη θυσία του Περικλή του Κακούρη και των συντρόφων του, ας είναι η απόφασή μας για τη διάχυση της

12

ιστορικής αλήθειας και η πεποίθησή μας ότι η αποδοχή αυτής της ιστορικής αλήθειας είναι η ασφαλέστερη γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των λαών

Αγαπητοί φίλοι, επιτρέψτε μου, κλείνοντας και με την ιδιότητα του ανθρώπου που καταθέτει λίγο από το περίσσειμα του μόχθου του στη λογοτεχνία, να πω δυο πολύ σύντομα λόγια για τον λογοτέχνη Περικλή Κακούρη. Για έναν λογοτέχνη ευαίσθητο, με λυρική διάθεση και με μια διαρκή και εναγώνια προσπάθεια κατόπτευσης γύρω του κι εντός του. Μετουσιώνοντας τα ερεθίσματα της ζωής του σε καλοδουλεμένους

ομοιοκατάληκτους στίχους και με κομψή έκφραση, προσπαθεί να παρακολουθήσει, όσο μπορεί και του επιτρέπει η απομόνωσή του στην ακριτική επαρχία, την εκρηκτική ποιητική δημιουργία της εποχής του, της ανεπανάληπτης γενιάς του 30.

Ο ορίζοντας της καθημερινότητάς του είναι στενός και, πολλές φορές, πνιγηρός, πράγμα που, συχνά, τον κάνει να γίνεται εσωστρεφής και οι μεταφυσικές του αγωνίες να παίρνουν πρωτεύουσα θέση στη θεματολογία του, αν και η γυναίκα είναι, πιστεύω, κυρίαρχο θέμα στην ποίησή του. Έτσι, ακροβατεί μέσα σε ένα υπαρξιακό δίπολο. Τον προβληματισμό του για το φαινόμενο του θανάτου, που το βιώνει νωρίς με το θάνατο αγαπημένων φίλων, και την αγάπη του, αγάπη ενός καλοφτιαγμένου νέου άνδρα, για τη ζωή και τον έρωτα.

Τα τελευταία ποιήματα της σύντομης ζωής του, επηρεάζονται άμεσα και από τη ζοφερή πραγματικότητα της τριπλής κατοχής του τόπου του, που γεννάει τρόμο, θάνατο και συμφορές. Ο Κακούρης, ως δάσκαλος, έχει κάθε λόγο να ανησυχεί, περισσότερο από άλλους, για την προσωπική του ασφάλεια και επιβίωση. Ως ύστατη άμυνα και παρηγοριά διοχετεύει την αγωνία του στην ποίηση. Ενδεικτικό είναι το περιεχόμενο του ποιήματός του «Ξεκίνημα» (Παραμυθιά, 10-6-43), από τους στίχους του οποίου φαίνεται ότι ο ποιητής με τις λεπτές του κεραιές οσμίζεται το θάνατο, που είναι πια πολύ κοντά.

“Κουράστηκα... Σ’ ένα σταυρό μένω για ν’ ανασάνω,
Σκύβω, διαβάζω: «Διάβαινε, έχουν περάσει κι άλλοι».
Τραβώ για την ανηφοριά, Θέ μου, για να πεθάνω;
Ή ν’ αγκαλιάσω κάπου εκεί, άλλο Σταυρό και πάλι;”

13

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ

Μια μέρα πριν την εκφώνηση της παραπάνω ομιλίας, την 21-8-2011, σε ποιητική βραδιά με τίτλο «Λυρική Παμβώτις 2011», που διοργανώθηκε από την Ένωση Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου στο Νησάκι των Ιωαννίνων, διαβάστηκε το ποίημά μου με τίτλο: «*To fractal του έρωτα και του θανάτου*». Επειδή το περιεχόμενο του ποιήματος αυτού ταιριάζει στη θεματολογία της ποίησης του **Περικλή Κακούρη**, αλλά και στον τραγικό του θάνατο, το αφιερώνω στη μνήμη του.

Το fractal του έρωτα και του θανάτου

Λένε, πως είναι ο Έρωτας
αυτός που διαφεντεύει τη ζωή,
τάζοντας αποδράσεις και ταξίδια

και με συχνά κεράσματα «νυν απολύεις».
Κι όμως αφήνει πάντοτε μονάρχους τους ταξιδευτές
μπροστά στην πύλη του άρρητου,
με τον ιδρώτα τους νάχει τη γεύση κι απ’ τα δυο.
και πλησμονή και ανεκπλήρωτο.
Και άλλοι πάλι, λένε πως είναι η ζωή
η διορία του Χάροντα για τα λύτρα του Έρωτα.

Κι ο θάνατος ... η πληρωμή.
Γι' αυτό και κάποιοι οι μελλοθάνατοι
τον καρτερούνε με μια προσδοκία ηδονική.
Σαν τον μεγάλο οργασμό
της πιο τρανής ερωτικής τους πράξης.
Είναι η εκδίκηση στο δήμιο,
που μένει πάντα με την απορία στα μάτια.
Σε ποιον ήταν σπονδή
ο τελευταίος σπασμός του μελλοθάνατου.
στον Έρωτα ή στο Χάροντα !

Παναγιώτης Τσαμάτος

14

Η ιστοσελίδα μας, ευχαριστεί θερμά τους κυρίους καθηγητές για τις ομιλίες τους με τις οποίες μας ανέπτυξαν με μεγάλη γλαφυρότητα και αντικειμενική προσέγγιση τα τραγικά γεγονότα με τα οποία **πλήρωσαν με το αίμα τους για την Λευτεριά της πατρίδας μας οι 49 Πρόκριτοι στην Παραμυθιά!**

Ευχαριστεί επίσης τις **γυναίκες του Πολιτιστικού Συλλόγου Παραποτάμου**, την **Αδελφότητα Ξενιτεμένων του Δήμου Μαργαριτίου** και όλους όσους εργάστηκαν για αυτή την σπουδαία πολιτιστική εκδήλωση που διοργάνωσαν στο Μαργαρίτι. Όσοι ενδιαφέρονται για το βιβλίο με τα ποιήματα του Περικλή Κακούρη μπορούν να επικοινωνήσουν στο τηλ. 6986737777

Το παρόν ρεπορτάζ για τον **αείμνηστο εθνομάρτυρα Περικλή Κακούρη** επιμελήθηκε ο **Θωμάς Στ. Γκίνης,**
22 Αυγούστου 2011.